

33 Polska droga do NATO i Unii Europejskiej

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

LIX. Narodziny III Rzeczypospolitej i jej miejsce w świecie na przełomie XX i XXI w.

Uczeń:

- 3) charakteryzuje i ocenia polską politykę zagraniczną, w tym przystąpienie Polski do NATO i do Unii Europejskiej, współpracę regionalną na przykładzie Grupy Wyszehradzkiej (V4) oraz relacji Polski z Ukrainą i państwami bałtyckimi;
- 4) charakteryzuje główne przemiany kulturowe, polityczne, społeczne i gospodarcze w Polsce w drugiej dekadzie XXI w., ze szczególnym uwzględnieniem: kryzysu demograficznego, kwestii zachowania tożsamości kulturowej, zmian zachodzących w Unii Europejskiej, transformacji energetycznej, dyskusji nad zmianami klimatycznymi.

Uczeń spełnia wymagania określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

- 5) charakteryzuje stosunki Polski z państwami sąsiednimi.

CZAS ZAJĘĆ

2 godziny lekcyjne

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- daty: 1990, 1991, 1992, 1993, XII 1994, 1997, 12 III 1999, 2003, IV 2003, VI 2003, 1 V 2004
- postacie: Helmuta Kohla, Billa Clintona, Bronisława Geremka, Leszka Millera, Wiktora Janukowycza
- państwa założycielskie Grupy Wyszehradzkiej

ROZUMIE

- pojęcia: Grupa Wyszehradzka, eurosceptyk, euroentuzjasta, Środkowoeuropejskie Porozumienie o Wolnym Handlu (CEFTA), Partnerstwo dla Pokoju
- rolę polityki zagranicznej w kształtowaniu pozycji Polski na arenie międzynarodowej
- znaczenie przynależności Polski do NATO, Grupy Wyszehradzkiej, Unii Europejskiej

POTRAFI

- omówić Polską drogę do NATO i Unii Europejskiej
- ocenić pozycję Polski na arenie międzynarodowej w latach 90. oraz na początku lat dwutysięcznych
- wskazać działania polskich władz w kontekście wojny w Iraku, pomarańczowej rewolucji oraz wojny rosyjsko-gruzińskiej
- przedstawić kształtowanie polskiej polityki zagranicznej w stosunkach z USA, Niemcami, Litwą, Ukrainą w latach 90. oraz na początku lat dwutysięcznych

I. WPROWADZENIE

Podajemy temat i główny cel lekcji (*Dowiem się, w jakich okolicznościach Polska wstąpiła do NATO i Unii Europejskiej*).

II. ROZWINIĘCIE

Zadajemy uczniom pytanie:

- Na co – waszym zdaniem – powinna była zwrócić uwagę Polska w swojej polityce zagranicznej w momencie upadku komunizmu?

Odpowiedzi zapisujemy na tablicy, a następnie się do nich ustosunkowujemy.

Przechodzimy do omówienia kwestii stosunków z dwoma państwami – ZSRS i Niemcami – które należało znormalizować po upadku komunizmu. Do rozwiązania pozostawały kwestie wycofania wojsk sowieckich z Polski oraz granicy Polski ze zjednoczonymi Niemcami.

Prosimy uczniów o przeczytanie podrozdziałów *Podstawy nowej polityki zagranicznej* (s. 386) oraz *Stosunki polsko-niemieckie* (s. 387–388), a także opisów fotografii (**m1**, s. 386 i **m2**, s. 387) i tekstu źródłowego (**m3**, s. 387).

Zadajemy pytania:

- Ile lat trwało wycofywanie wojsk sowieckich z Polski?
- Co oznaczało przekazanie sobie znaku pokoju w czasie mszy w Krzyżowej w 1989 r. przez premiera Polski Tadeusza Mazowieckiego i kanclerza RFN Helmuta Kohla?
- Kiedy podpisano układ o granicy między Polską a NRD, a kiedy między Polską i RFN?
- Kiedy podpisano układ graniczny między Polską a zjednoczonymi Niemcami?
- Jakie cele przyświecały autorom traktatu między Polską a RFN o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 1991 r.?
- Jakie były efekty podpisania porozumienia z Klubem Paryskim w 1991 r.?

Informujemy uczniów, że ważnym krokiem, na który zdecydowała się Polska w swojej polityce zagranicznej było dołączenie do organizacji międzynarodowych.

Rozdajemy uczniom karty pracy i prosimy, aby na podstawie lektury podrozdziałów *Grupa Wyszehradzka* (s. 388), *Członkostwo Polski w NATO (1999)* (s. 388–389), *Polska w Unii Europejskiej* (s. 389–391), pracując w parach, uzupełnili informacje na osi czasu dotyczące drogi Polski do organizacji międzynarodowych w latach 1990–2004.

Po wykonaniu zadania sprawdzamy je wspólnie z uczniami. Przy okazji zadajemy pytania:

- Które państwa utworzyły Grupę Wyszehradzką?
- Dlaczego w połowie lat 90. nastąpił kryzys w Grupie Wyszehradzkiej?
- Które państwo i dlaczego wyrażało sprzeciw wobec przystąpienia Polski do NATO?
- Kto przyczynił się do tego, że Senat USA poparł polskie członkostwo w NATO?
- Jak nazywał się minister spraw zagranicznych Polski, który złożył dokumenty ratyfikujące członkostwo Polski do NATO?
- Kto podpisywał traktat akcesyjny z UE?
- Dlaczego referendum dotyczące członkostwa Polski w UE trwało 2 dni?
- Jakie były wyniki referendum?
- Kiedy Polska stała się członkiem UE?

Oglądamy z uczniami film prezentujący wyniki głosowania w referendum akcesyjnym w 2003 r. *Fakty – referendum o wejście Polski do Unii Europejskiej*. Możemy również poprosić, aby przeczytali uważnie podpisy pod zdjęciami (**m6**, s. 390 i **m7**, s. 391) w podręczniku.

Następnie zadajemy pytania:

- Jak głosowali Polacy w województwach na zachodzie, a jak na wschodzie Polski?
- Dlaczego – waszym zdaniem – pojawiły się różnice w wynikach głosowania?

Dzielimy klasę na grupy: euroentuzjastów i eurosceptyków. Uczniowie, pracując w zespołach, przygotowują argumenty za przystąpieniem Polski do UE lub przeciw temu procesowi.

III. PODSUMOWANIE

Dzielimy klasę na 4-osobowe grupy i polecamy im, aby ocenili, jakie korzyści odniosła Polska z dołączenia do Grupy Wyszehradzkiej, NATO oraz UE. Następnie grupy przedstawiają efekty swojej pracy.

METODY KONTROLI

Uczniowie odpowiadają na pytania:

1. Z którym państwem Polska podpisała traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy?
2. Kiedy Polska zawarła traktat o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy?
3. Które państwa utworzyły Grupę Wyszehradzką?
4. Jakie były skutki zawarcia CEFTA?
5. Ile lat zajęło Polsce przystąpienie do NATO od momentu wyrażenia woli przystąpienia do tej organizacji?
6. Jak się nazywał minister spraw zagranicznych, który złożył dokumenty ratyfikujące członkostwo Polski do NATO?
7. Jakie argumenty podawali eurosceptycy, a jakie euroentuzjaści?
8. Kiedy Polska oficjalnie stała się członkiem UE?

PRACA DOMOWA

Wykonaj polecenie 2 ze strony 391.

Materiał realizowany na drugiej godzinie lekcyjnej

I. WPROWADZENIE

Mówimy, że na dzisiejszej lekcji będziemy kontynuować zagadnienia dotyczące polityki Polski na arenie międzynarodowej w latach 90. i na początku lat dwutysięcznych. Podajemy temat (*Relacje Polski z USA oraz polityka wschodnia*) i główny cel lekcji (*Dowień się, jaką politykę prowadziła Polska w stosunku do USA oraz wschodnich sąsiadów*).

II. ROZWINIĘCIE

Rozdajemy karty pracy dotyczące stosunków Polski z innymi państwami i prosimy uczniów, aby wykonali zadania w kilkuosobowych zespołach. Możemy również przydzielić grupom poszczególne państwa. Następnie omawiamy wspólnie wyniki pracy zespołów.

W dalszej części lekcji dzielimy klasę na grupy i każdej z nich wręczamy instrukcję. ►

Grupa I

Za chwilę odbędzie się dyskusja. Waszym zadaniem jest obrona stwierdzenia, że najistotniejsze dla Polski są relacje z USA. Przygotujcie argumenty na poparcie swojej tezy.

Grupa II

Za chwilę odbędzie się dyskusja. Waszym zadaniem jest obrona stwierdzenia, że najistotniejsze dla Polski są relacje z Unią Europejską. Przygotujcie argumenty na poparcie swojej tezy.

Grupa III

Za chwilę odbędzie się dyskusja. Waszym zadaniem jest obrona stwierdzenia, że najistotniejsze dla Polski są relacje z Litwą i Ukrainą. Przygotujcie argumenty na poparcie swojej tezy.

Grupa IV

Za chwilę odbędzie się dyskusja. Waszym zadaniem jest obrona stwierdzenia, że najistotniejsze dla Polski są relacje z Niemcami. Przygotujcie argumenty na poparcie swojej tezy. Następnie przechodzimy do dyskusji.

III. PODSUMOWANIE

Zadajemy uczniom pytania:

- Jakie znaczenie dla danego państwa mają kontakty zagraniczne?
- Kontakty z którym państwem w latach 1990–2014 przyniosły Polsce najwięcej korzyści?

METODY KONTROLI

Uczniowie odpowiadają na pytania:

1. Z którym państwem Polska podpisała traktat o przyjaznych stosunkach w 1994 r.?
2. Jak się nazywał prezydent, który zatwierdził wysłanie polskich wojsk do Iraku?
3. Co to jest Nord Stream?
4. Jakie działania podjął prezydent Kaczyński w momencie wybuchu wojny rosyjsko-gruzińskiej?
5. Jakie działania podejmowały polskie władze w trakcie pomarańczowej rewolucji na Ukrainie?

PRACA DOMOWA

Oceńcie w formie pisemnej stosunki Polski z USA i Rosją w latach 1990–2014.